

CERKVENI GLASNIK ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1— Din

LETO 1939

MAREC

ŠTEV. 3

Papež Pij XI. je umrl — čakamo novega

Te dni smo vsi še pod vtisom smrti svetega očeta papeža Pija XI. Veljal bo v zgodovini pač za enega največjih papežev. V sedemnajstih letih svojega papeževanja je školom in vernikom sveta izdal 26 važnih okrožnic, poleg številnih pisem o pomembnih zadevah. Trikrat je odprl jubilejna vrata svetega leta in prišel je med svetnike in blažene mnoge nebeščane, ki uživajo že sedaj izredno zaupanje vernikov. Z mnogimi državami je sklenil konkordate, pospeševal je vede in umetnosti, posegel je v vse važne toke svoje dobe. Imel bo vedno časten naslov ustanovitelja Katoliške akcije. Delal je edino za mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem. Nedavno pred svojo smrtjo je angleškemu ministrskemu predsedniku govoril tako pomembno: »Vedite, da vam govori umirajoči človek. Nadaljujte s svojim delom za mir. Rad bi doživel uspeh vašega dela in vaših naporov. Toda vem, da tega ne bom več doživel. Naj vse-mogočni Bog blagoslovi vaš trud za mir med narodi!«

Veliki glasnik miru Kristusovega naj počiva v Kristusovem miru!

Angleži in Francozi poznajo izrek: »Umrl je kralj — naj živi kralj!« Tako

Zakrajšek Viktor:

Kako sem odšel iz Tržiča v službo k pokojnemu škofu dr. Janezu Gnidovcu

Nisem ga poznal. Ko je bil na sv. Andreja dan 1924. leta posvečen v škofa, sem kot bogoslovec — drugoletnik imel malo udeležbe pri asistenci. Pred odhodom nas je obiskal v semenišču in potem ga nisem več videl. Nikdar si nisem mislil, da bom čez 14 let po njegovi smrti prvi sedel za njegovo pisalno mi-

vzklikajo v vseh monarhijah, kjer je prestolonaslednik vedno že kar določen. Za Cerkev ta izrek ne velja. Ob smrti papeža nihče ne ve, kdo bo njegov naslednik. Zberejo se kardinali iz vsega sveta in v zaprtih prostorih molijo in volijo poglavarja. Včasih traja to dolgo, a izid je bil še vedno pravilen; prav za potrebe dotične dobe je Bog vedno poslal poglavarja Cerkve.

Te dni se bo vršila volitev papeža. Ko bo izvoljen, se bodo oglasili vsi zvonovi župnijske cerkve v slovesen pozdrav. Prav te dni smo obhajali tudi god sv. Matije, ki so ga izvolili namesto odpadlega Judeža. Tako-le poroča sv. Pismo v Apostolskih delih: »Postavili so dva: Jožefa, ki se je imenoval Barsaba, s priimkom Justus (Pravični), in Matija; in molili so: »Ti, Gospod, ki poznaš srca vseh, pokaži, katerega izmed teh dveh si izvolil, da prevzame mesto v tej službi in v apostolstvu, od katerega je odpadel Juda, da je šel na določeno mu mesto.« In žrebali so zanja, žreb je zadel Matija in ta je bil prištet enajstim apostolom.«

Naj Gospod pokaže, kdo naj prevzame prvo mesto v Cerkvi! Molimo v ta namen!

zo in urejeval njegovo zapuščino... Upam, da bom te, za mene pretežke službe, ki je nisem vreden, kmalu rešen.

Da počastim njegov spomin v »Cerkvenem glasniku«, Vam bom danes prepisal par odstavkov iz svojega dnevnika, ki sem ga eno leto pisal na službovanju v njegovi škofiji. Danes se ke-

sam, da ga nisem pisal še naprej, ker bi tako ohranil marsikateri lep spomin na velikega pokojnika. Naj govori moj dnevnik:

»Velečastiti!

Prosim, sporočite mi, ali bi hoteli priti k nam. Jaz se Vas spominjam v molitvi, da bi spoznali božjo voljo. Odgovor prosim v Prizren. V Presv. Srcu Jezusovem in brezmadežnem Srcu Device Marije

udani

† Jožef Frančišek Gnidovec,
škof skopljanski.

Ljubljana, 25. IV. 1954.

Na prvi strani dnevnika prilepljeno pismo sem prejel, ko sem prišel iz šole pri Sv. Ani, dne 26. aprila 1954. Mlaje smo postavljali za sv. birmo in dež je škropil, zato je tudi pismo popacano. Čudno sem pogledal. Saj me škof osebno ne pozna in jaz njega ne, pa me je to kratko pismo globoko zadelo v dušo. Zbudila se mi je stara žilica iz semenišča, ko sem vodil odsek Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Kaj naj odgovorim?

Čez dva dni sem vprašal svojega škofa dr. Gregorija, kaj to pismo pomeni. Dobil sem odgovor, da bodo taka pisma še mnogi dobili, ker je bil imenovan škof pri njem ter ga je prosil za duhovnike. »Rekel sem mu, naj jih poišče in sedaj jih išče. Branil Vam ne bom, a Vam zaradi zdravja ne bi svetoval. V tem smislu mu odgovorite.«....

Dolgo sem premišljeval in molil, pa se mi je glas vedno bolj in bolj oglašal: Pojdi!...

V Tržiču sem precej napravil in po človeško rečeno — doigral. Prišlo je vmes še par dogodkov,* ki so me spodbujali k temu, da naj grem. Po enomeščnem oklevanju sem odgovoril, da me sicer nekaj vleče v Južno Srbijo, a da se bojim, da ne bi bil zaradi zdravja škofiji in sebi v nadlego. Hočem pa vse-

* No, ti dogodki so bili edinstveni v zgodovini tržičkih kaplanov. Saj so tedanji politični prenapeteži gledali najbolj črno ravno g. Viktorja. Razpustili so kar po vrsti naša katoliška društva in med vzroki je bilo vedno tudi to, da vodi društvo protirežimovski kaplan. Videli so ga na političnih shodih tudi tedaj, ko se je pripravljaval doma na šmarnični govor. Naprtili so mu več glob in njegov ubogi kanarček ter stara »zofa« sta prišla celo na javno dražbo, da bi bile krivične globe plačane. Zabranili so mu celo pouk verouka v šoli. Časi se pa preobračajo in danes je g. Viktor lahko namestnik — škofa, do imenovanja novega!

eno poskusiti in priti v juliju na počitnice nadomestovat kakega duhovnika.

25. maja.

Velečastiti gospod kaplan!

Vaša ponudba glede počitnic pri nes mi je zelo všeč. Upam, da vas bomo lahko pridržali, da se bodele šli potem samo še poslovit iz Tržiča.

Če g. župnik kaj ve o tej stvari, ga lepo pozdravite. Priporočam se v obilne molitve. Sveti Angel varuh naj Vas kmalu pripelje k nam.

Udani

Sporočil sem, da pridem v začetku julija in vprašal, kam naj pridem. Dobil sem naslednji odgovor:

Velečastiti!

Pridite v Skoplje. Morda Vas bomo tam najbolj potrebovali, ker bo en gospod za nekaj časa odšel drugam.

Priporočam se v memento.

V presv. Srcu Jezusovem udani

2. julija zvečer sem odšel. Ustavil sem se v Nišu, kjer sem prenočil in zjutraj maševal v ondotni župni cerkvi, nakar sem v vojašnici poiskal tržiškega fanta Mladiča Jožefa, ki me je bil izredno vesel. Ogledala sva si mesto, a popoldne sem se odpeljal proti Skoplju, kamor sem še istega večera dospel. Tam toliko, da so vedeli za moj prihod.

(Sledi v dnevniku opis prve misijonske poti po diaspori Veles—Kočane—Carevo selo—Pehčevo—Štip—Skoplje.)

11. VII. Drugo jutro sem se natančneje spoznal s skopljanskim škofom dr. Gnidovcem. Komaj sem odmaševal, sva že odhitela na vlak proti Uroševcu. Med potjo sva govorila to in ono, največ seveda — ali naj pridem. Odgovoril sem: »Polovico sem že Vaš, a ko vidim, kakšne so razmere, sem pa že kar $\frac{3}{4}$ Vaš.« Škof napravi na človeka mogočen vtis. Govori ponižno in prepričevalno. V Uroševcu sva presedla na avtobus za Prizren. Tri in pol ure sva se vozila, pa je ves čas molil rožni venec, le tu in tam mi je pokazal kako zanimivost. Res svet človek.

Naj dostavim »Dnevniku« še to, da me je n. pr. opozoril, ko je imel avtobus defekt, da naj se ne uplašim, če naju kdo malo napade in po strani pogleda. Oni namreč mislijo, da je vsak duhovnik »baksus«, in vsi defekti gredo na njegov račun, če se vozi z avtobusom. »Pa danes sva srečna, ker se vozi

tudi muslimanski hodža, pa bodo najprej njega obdolžili, ker ima brado,« je še hudomušno pripomnil in zopet začel rožni venec.

Opoldne sva dospela v njegovo dotedanjo rezidenco v Prizrenu, kjer so ga ljudje vseh narodov in ver spoštljivo pozdravljali. Takrat sem začutil, da nisem vreden, da stopam poleg njega. Nastanil sem se v novi stavbi — dijaškem semenišču, kjer biva tudi on. Spoznal sem se z g. Kordinom in nekaterimi drugimi.

Čudno mi je bilo v tistih dneh pri sr-

cu. Župniku sem pisal, da ne vem, ali bi jokal, ali se smejal, ali bi kled, ali molil. Godilo se je nekaj v duši, česar si nisem mogel razložiti. V petek (15. VII.) sem se zopet odpeljal nazaj proti Skoplju, a že skoro popolnoma odločen, da grem. Škof me je tudi pregovoril, da ostanem še en teden, da grem na novo mašo g. Janežiča v Dušanovac-Dojran. Bom tovariš in pridigar, ker drugega duhovnika na novi maši ne bo.

(Sledi opis drugega misijonskega potoja po diaspori in opis nove sv. maše 22. VII.) (Dalje prihodnjič.)

To in ono

Postni govori bodo v naši župnijski cerkvi vsako nedeljo in praznik pri popoldanski službi božji. Obilna udeležba bodi priporočena!

Govore ob pustni tridnevnic so letos imeli: v nedeljo g. kaplan dr. Pavel Robič iz Šmartna pri Kranju, v ponedeljek g. kaplan Jožef Šolar iz Križev in v torek g. univ. profesor dr. Ignacij Lenček iz Ljubljane.

Ure češčenja opravljamo kar uspešno iz novega mohorskega molitvenika. Kdor še želi kupiti ta molitvenik, naj pride ponj v župnijski urad. Stane z rdečo obrezo 8 din, z zlato obrezo pa 11 din.

Bolnike in onemogle bomo obiskovali s sv. zakramenti po domovih cvetni teden, da opravijo svojo velikonočno dolžnost. Na Slapu in v Dolini bomo spovedovali in obhajali v torek 28. marca, na Fabriki — Čegelšah in pri Sveti Ani v sredo 29. marca. Po Tržiču in Bistrici pa bomo spovedovali v sredo, dne 29. marca popoldne, sveto obhajilo pa delili drugo jutro. Isti teden bo tudi prilika v cerkvi sv. Andreja za prejem sv. zakramentov za tiste, ki ne morejo po klanecu v župnijsko cerkev. Svojci naj svoje bolnike prijavijo do tihe nedelje.

Mohorjeva družba pričakuje vsako leto seznam naročnikov tekom meseca marca. Kdor še ni poravnal naročnine, naj to stori kmalu. Novi naročniki dobrodošli.

Pri darovanju za sveče so letos darovali: Šentanci 488 din, Dolinci 802 din, Tržičani in Bistričani 3728.75 din. Sku-

paj 5018.75 din. Lani je dobila ob isti priliki župnijska cerkev 1426.75 din več. Mučno se je namreč letos zdelo župniku, da bi bil posebej ta darovanja priporočal, kot je storil to lani. Pa so taka priporočila le potrebna vedno! Bog povrni tudi letošnje darove, in nedeljska pušca naj med letom prejme obilna nadomestila za častne dajatve župljanov!

Namesto venca † Ignaciju Zupanu je darovala družina Staričeva Vincencijevi konferenci 100 din. V isti namen družina Böhmova 100 din namesto venca † Robertu Stransky. Oddelek predilnice, ki ga vodita gg. Schweiger in Perko je pa izročil Vincencijevi konferenci 67 din, ki so ostali od nabirke za venec, † Robertu Stransky. Bog naj vsem darovalcem povrne!

Odpadla je iz rimskokatoliške vere Marija Hengi, rojena Rus v Tržiču 28. 9. 1907. Svoj odpad je prijavila magistratu na Dunaju.

Oznanila za marec

1., 3., 4. kvatrni dnevi. V petek je strogi post, v sredo in soboto je pa dovoljeno jesti meso, a si moramo pri jedi pritrpati.

3. Prvi petek v mesecu. Zjutraj ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim. Na predvečer ob osmi uri je skupna molitev svete ure.

5. II. postna, kvatrna in prva nedelja v mesecu. Pri šesti sv. maši je mesečno skupno sv. obhajilo za može in fante, ki naj že na to nedeljo v obilnem številu zadostijo svoji velikonočni dolžnosti. Po šesti sv. maši ostane Najsvetejše izpostavljeno pol ure za molitve za duhovnike. Tudi po pridigah in pri večernicah

se moli predpisana molitev za duhovnike. Pred cerkvijo bo pušca za reveže Vincencijeve konference.

12. III. postna nedelja, Službe božje so v navadnem redu.

16., 17., 18. Tridnevica na čast sv. Jožefu. Vsak večer bodo ob pol osmih litanije sv. Jožefa.

19. IV. postna nedelja in zapovedan praznik sv. Jožefa. Ob šestih je sv. maša z dvema blagoslovoma. Ob osmih je orglana sv. maša za žive in mrtve člane in članice Združenja rokodelskih obrtov za sodni okraj Tržič, ker to društvo obhaja ta dan svojo 15 letnico ustanovitve. Ob desetih je sv. maša za žive in mrtve člane in članice Prosветnega društva sv. Jožefa, in sicer na griču; k tej sv. maši gre društvo v sprevedu. V župnijski cerkvi ta dan ni sv. maše ob desetih. Popoldne ob dveh so v cerkvi sv. Jožefa litanije sv. Jožefa, ob treh pa v župnijski cerkvi pete litanije Matere božje. Ta dan naj pristopijo k sv. obhajilu zlasti moški, ki imajo prednost pri spovednicah.

24. Celodnevno češčenje sv. Rešnjega Telesa v naši župniji. Na predvečer po Ave Mariji je slovesno zvonjenje v vseh cerkvah župnije, kjer zvonijo na dan češčenja enako tudi zjutraj k dnevu. Zjutraj ob šestih je blagoslov z Najsvetejšim in nato pred sv. mašo še litanije Srca Jezusovega. Sv. maše bodo ob šestih, osmih in desetih. Ob desetih je sv. maša slovesna z leviti. Za ure molitve, ki jih bo oznanjal veliki zvon, naj se razvrstijo: dopoldne do enajste ure vaščani; od 11 do 12 šolski otroci; od 12 do 1 čč. šolske sestre; od 1 do 2 dekleta; od 2 do 3 bo skupna ura molitve s petjem; od 3 do 4 žene; od 4 do 5 moški. Ob 5.15 je pridiga in nato slovesne pete litanije Srca Jezusovega z zahvalno pesmijo. Naj ne bo ta dan cerkev nikdar slabo obiskana. Glasi naj se v njej ves dan glasna molitev in petje!

25. Oznanjenje Marijino, god naše farne patrone. Zjutraj ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma, ob desetih je slovesna peta sv. maša z leviti in z dvema blagoslovoma. Popoldne ob pol treh so slovesne pete litanije Matere božje.

26. V. postna ali tiha nedelja. Službe božje so v navadnem redu.

31. Cvetni petek. Zjutraj ob pol šestih je govor, ob šestih orglana sv. maša, združena s skupnim sv. obhajilom, za Marijino družbo žena.

Ves postni čas je vsak petek zvečer ob pol osmih sv. križev pot in blagoslov z Najsvetejšim.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 5., vesoljna odveza 19. in 25.

Dekliška Marijina družba: shod in prireditve 25., skupno sv. obhajilo 26.

Marijina družba za žene: shod in skupno sv. obhajilo 31., prireditve 25.

Marijini vrteci: po napovedi gg. veroučiteljev.

Solska sv. spoved bo za vse šole obvezna in se bo vršila v tednu celodnevne češčenja. Razvrstitev bo določena po šolah in v oznanilu.

Mladinska pobožnost: na dan celodnevnega češčenja popoldne ob dveh.

Molitvena pomoč KA: vsak petek zvečer.

Župnijska kronika za januar 1939

Januarja v naši župniji rojenih: 8.

Januarja v naši župniji poročeni:

1. Spendal Anton, predilniški delavec, Brezje št. 17, župnija Kovor, in Klemenc Franciška, predilniška delavka, Tržič, Preska št. 4, poročena 16. januarja.
2. Gassner Rihard, tovarnar v Bludenzu, in Schnallgruber Gerta, hčerka tovarnarja, Slap št. 114, poročena na Bledu 16. januarja.
3. Rovtar Andrej, tesarski delavec, Tržič, Za Virjem št. 11, in Mohorič Štefanija, predilniška delavka, Tržič, Glavni trg 15, poročena 21. januarja.
4. Kopač Karel, čevljarški pomočnik, Žiganja vas št. 1, župnija Križe, in Luskovnik Marija, hišna posestnica in delavka v papirnici, Tržič, Ulica Ahačiča Franca št. 6, poročena 21. januarja.

Januarja v naši župniji umrli:

1. Ferjan Marija, predilniška delavka, vdova, rojena v Bohinjski Bistrici 5. 11. 1870, poročena 8. 10. 1899, umrla v Tržiču, Na Blekah št. 9, dne 12. januarja.
2. Sedej Marija, žena mojstra pri »Peko«, rojena v Kovorju 5. 8. 1889, poročena 1. 1917., umrla na Bistrici 45, dne 13. januarja.
3. Kovčič Anton, samski zasebnik, rojen pri Sv. Ani 19. 1. 1861, umrl pri Sveti Ani št. 18, dne 13. januarja.
4. Štefe Franc, bivši predilniški delavec, vdovec, rojen v Senčurju 22. 12. 1865, poročen 27. 10. 1901, umrl v Tržiču, Za Virjem št. 2, dne 14. januarja.
5. Kalan Katarina, hči predilniškega mizarja, rojena v Tržiču 22. 11. 1938, umrla v Tržiču Glavni trg 28, dne 24. januarja.
6. Zupan Ignacij, bivši predilniški delavec, vdovec, rojen v Lešah 4. 7. 1865, poročen 4. 11. 1894, umrl v Tržiču, Pot na pilarno št. 5, dne 24. januarja.
7. Lotrič Marija, vdova-zasebnica, rojena v Lešah 25. 12. 1864, umrla v Tržiču, Na Blekah št. 9, dne 29. januarja

Januarska poročila od drugod:

1. Zmajšek Angela, hči občinskega redarja, rojena v Tržiču št. 64, dne 11. 5. 1909, se je poročila v cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani 8. 1. 1939. Pred poročni oltar jo je peljal Perčič Feliks.
2. Weghofer Kristina, rojena Zepič v Tržiču št. 125, dne 14. 12. 1905, se je drugič poročila v cerkvi Srca Jezusovega na Dunaju XVII, dne 20. 1. 1939. Nov priimek in življenjsko varstvo ji je naklonil Stibor Leopold.
3. Kopač Jožef, sin delavca Franca in Jožefe, je umrl v ljubljanski bolnišnici 26. 12. 1938.